

www.jollibre.com

© 2001, Joan Pla

© 2001, Giner Bou - Grua Gràfics

© D'aquesta edició:

2017, Santillana Infantil y Juvenil S. L. i Edicions Voramar, S. A.

València, 44

46210 Picanya (València)

Telèfon: 96 159 43 90

ISBN: 978-84-16666-66-9

Depòsit legal: M-1235-2017

Printed in Spain – Imprés a Espanya

Primera edició: març de 2017

Directora de la col·lecció:

Maite Malagón

Editora executiva:

Yolanda Caja

Direcció d'art:

José Crespo i Rosa Marín

Projecte gràfic:

Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Julia Ortega i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser feta amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions que estableix la llei. Contacteu amb CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

El tresor de Barba-rossa

Joan Pla

Il·lustracions de Giner Bou - Grua Gràfics

jollibre

La crida de la mar

Enric seia al banc de la plaça aquell matí d'estiu, sota una de les acàcies, sense cap perspectiva de futur que li agradara. Queia un sol abrasador, que reverberava sobre el pis entaulellat de rajola roja rústica. Sempre l'havia molestat aquella reverberació, aquell ressol que li feia arrufar els ulls. Lara, la xicota amb qui eixia últimament, li deia que es posara ulleres de sol. Però ell s'hi negava. «M'agrada veure els colors de les coses tal com són», assegurava. Amb els ulls mig clucs, mentre esperava l'arribada de Lara, pensava en aquell futur sense cap perspectiva clara que tenia al davant. Feia dues setmanes, enmig d'una gran indiferència, havia acabat quart d'ESO amb tres assignatures suspeses. Va pensar que ja n'hi havia prou, que no pensava repetir per aprovar-les, que ni les matemàtiques ni la literatura havien de solucionar-li la vida. El seu pare li va

dir, quan comunicà a casa que no volia continuar els estudis: «Només acabarà l'estiu, o bé entres d'aprenent en algun ofici o bé t'enviaré a treballar la terra amb l'oncle Martí, que ja saps que busca gent i no en troba. No permetré que vages vagarejant com un roder pel poble».

8 Enric era un xic fort. Alt i corpulent. De pell i cabells bruns. D'ulls entre el mar i el cel. Li encantava la gimnàstica. S'enfilava a les anelles com ningú. Saltava més que ningú i alçava més pes que ningú. No veia cap problema d'ajudar el seu oncle a portar la terra. A més, avui dia, li havia dit el seu pare, no és tan pesat com abans, que es cavava la terra a mà. Ara tot està mecanitzat. Enric preferia un ofici, però per quin es podia decantar? Dels oficis que més coneixia, no li abellia ser fuster, sempre cobert de pols de serradura, xafant borumballa, o amb el perill de deixar-se un dit o una mà vora la serra; ni li abellia ser llanterner, que havia de ficar la mà en aigües fastigoses. Ni electricista, que tenia un cosí que ho era; podia tenir un dia una distracció, quedar-se enrampat i amb el cos socarrat... Ell necessitava alguna cosa més activa, més aventurera, va pensar, que cada dia poguera ser diferent del dia anterior.

—Hola, Enric —va sentir que li deia Lara.

Lara havia arribat per la banda de darrere, eixint del carrer del Porticó. Era esvelta, de cabells castanys. Com els ulls. Uns ulls grans, vius, que feien ressaltar la seua bellesa natural. Era del mateix curs que Enric. Feia dos anys que havien començat a simpatitzar i un que eixien junts. Ella tampoc no volia continuar el batxillerat, tot i que havia aprovat el quart d'ESO.

Va seure al seu costat. Es va torcar amb un clí-nex la suor del front.

—Quina calor que fa, Enric! Si tot l'estiu ha de ser així, no sé on ens haurem d'amagar! —va exclamar, repetint la mateixa cançó de cada estiu i que repetia tothom.

—Al celler de ma casa! —contestà Enric, amb humor.

—No és mala idea! —corroborà Lara—. Jo ja em quedaria ací —afegí, perquè va trobar agradable l'ombra de l'acàcia—. No sé per què no has volgut que anàrem a prendre el bany.

Enric la va agafar del muscle i l'acostà cap a ell. Li va fer un bes i va dir que ja anirien demà a prendre el bany, que aquell matí no li abellia.

—Podem deixar passar algun temps fins que hàgem descansat en aquesta plaça tan bucòlica, que ja tindrem temps d'anar en algun altre lloc.

Lara li va contar que sa mare havia parlat amb una veïna que tenia una boutique de roba, per veure si necessitava una aprenenta.

10 —Diu que a partir de setembre m'agafarà —va dir una mica il·lusionada.

Va sonar la botzina d'una barca. Eren les barques de pesca del palangre que arribaven al port puntualment. De menut, Enric hi anava de vegades amb el seu avi per veure com treien les caixes de peix. Aquella olor de peix que encara cuejava, en contrast amb la sentor de peix pudent, li agradava. Però li agradava més l'activitat dels pescadors. D'aquells homes que dominaven la mar sobre aquelles fràgils embarcacions de colors vius. Era una gent que no parava a dalt de la barca. Ni paraven quan a les vesprades els veia adobar les xarxes.

—Recorde encara el caragol de mar que em va regalar un mariner —va dir en veu alta.

—Què dius? —va preguntar-li Lara, que no entenia que aquella fora una resposta a allò que ella li havia fet saber.

Enric va fer que tornava en si.

—Perdona, però és que he sentit la barca i m'ha vingut al pensament un caragol de mar que em va regalar un mariner. Ja sé que m'has dit que al setembre començaràs d'aprenenta en una boutique de roba d'una amiga de ta mare.

—D'una veïna —va corregir Lara.

—Bé, doncs això... Jo també estava pensant abans que arribares què faré quan acabe l'estiu, saps? Tinc un mareig... Tu sempre ho has tingut clar. Jo, no... —va murmurar Enric.

—I què és el que voldries ser? —va demanar-li ella, posant-li un dit sobre els llavis.

—Encara no res. No em fa el pes res. Ni ajudar el meu oncle a dur la terra, ni ser fuster, ni llanterner...

—Que no s'ha inventat el teu ofici, vaja! —digué Lara amb humor.

Enric pensava en el caragol de mar. Si se l'acostava a l'orella, va dir el pescador, sentiria sempre la remor de la mar. I ell se l'acostava amb tota la innocència del món i sentia una remor llunyana. Era el soroll de les ones de la mar. I no calia que a l'hivern, amb el vent fred que feia, s'arribara a la platja per sentir-lo. El podia sentir des del pati de casa,

des de l'habitació o des del mateix carrer. Quants misteris podien amagar-se darrere d'aquell soroll? Quants secrets li podia contar el caragol?

—Corre! —va dir Enric alçant-se i agafant Lara de la mà.

12 Es van dirigir cap al port. No van tardar a sentir l'olor penetrant de salnitre, l'olor de peix, el soroll de les barques que continuaven entrant a port. Era bonic veure-les arribar, veure-les maniobrar. Veure com triaven el peix i el netejaven abans de baixar-lo en les caixes. Hi havia un tràfec de gent diversa. Una llum intensa.

—Aquest ofici sí que m'agradaria! —va exclamar Enric.

—Ser pescador? —va dir Lara amb una veu desganada.

—Ser pescador i treballar a l'aire lliure, sense saber si pescaràs, si tornaràs amb les mans buides o si un dia trobaràs un tresor...

Enric va dir això últim com una eixida airosa, en contrast a poder tornar amb les mans buides. Sabia que la mar guardava molts secrets, possiblement molts tresors, com havia sentit contar al seu avi, de vaixells que s'havien enfonsat amb tot

el que duien... Però cap pescador del port de Dénia mai no n'havia trobat cap. O bé devien estar ben fondos o bé no n'hi devia haver, cosa estranya, amb el trànsit de vaixells que havia tingut el port des de temps immemorials.

—Tu ho has de dir... —va dir Lara, que tampoc no volia negar a Enric el treball que ell volguera triar.

Un home va posar la mà sobre el muscle dret d'Enric.

—Quants anys fa que no venies per ací? —li va demanar, exagerant una mica el temps.

Era el senyor Tomeu, gran amic del seu avi. Tenia la mà i el rostre colrats pel vent i pel sol.

—Des que l'avi va morir —va dir Enric.

—El teu avi no va ser mariner, però com si ho haguera sigut —va dir ell, com un afalac, mentre feia acció de continuar amb la caixa de peix cap a la llotja.

El senyor Tomeu va deixar darrere seu una forta sentor de mar i de peix fresc. El seu avi era veí seu i cada vegada que venien a veure eixir les barques raonaven amb ell. Més d'una vegada els va donar peix fresc. «Per al xiquet», deia com a excusa. Però

no va ser el senyor Tomeu qui li va donar el caragol, sinó el senyor Ventura, que sempre atracava al seu costat.

—Crec que parlaré amb mon pare i li diré que parle amb algun d'aquests patrons. Ell en coneix molts.

—Creus que et trobarà feina?

—No veus que hi ha immigrants treballant de pescadors? És perquè no troben personal —va dir Enric.

—Veig que ho tens ben decidit —va dir Lara.

Enric va contemplar les barques que bambolejaven suaument, al ritme del moviment de les ones. Si el seu pare ho acceptava, la mar podria ser aviat la seua llar. Va mirar més enllà del port, per la bocana. Va mirar cap al sud i hi va descobrir el cap de Sant Antoni, sempre tan emblemàtic. La bocana representava el punt d'eixida cap a la llibertat i cap a l'aventura. El cap de Sant Antoni, la seua voluntat ferma per a aconseguir-ho.

—Algun dia tindrè la meua pròpia barca —va dir ell.

La primera eixida a la mar

Els pares d'Enric, el que menys podien imaginar, quan a l'hora del dinar va dir que ja tenia elegit l'ofici, era que el seu fill volia ser pescador. Aquest era un ofici, van dir, que sempre havia passat de pares a fills però que ara, amb el nou canvi de valors i amb les necessitats de la vida moderna, els fills dels pescadors ja no ho volien ser.

—És una feina ben dura, mal pagada, perquè depén de la pesca, i poc agraïda —va dir el pare—. Hauries de triar una feina que, quan arribe final de mes, tingues la paga assegurada.

—Quan et van regalar aquell caragol de mar no feies més que posar-te'l a cau d'orella —va dir la mare, enyoradissa i donant un sentit de premonició a aquell joc d'infantesa.

—Jo vull provar-ho. Ja sabeu que no soc un xic que puga estar sempre tancat al mateix lloc!

—En això sí que tens raó —va concedir sa mare, perquè Enric semblava ser el cul d'en Jaumet, que mai no està quiet.

El pare, en veure que Enric tenia ben clar que volia ser pescador, va dir que parlaria amb un amic seu i que li demanaria que Enric el poguera acompanyar uns quants dies a pescar.

18

—Val més que abans de decidir-te, ho proves. Si t'agrada, que no et mareges i et veus amb cor de ser mariner..., doncs ja et buscaré jo una barca on pugues treballar.

El pare d'Enric confiava que si el fill eixia alguns dies a pescar, sabent com era de dura la feina, a l'últim hi renunciaria. Va complir la seua paraula; va parlar amb el senyor Joaquim Palomar, conegut per Ximo el Ratat, que treballava al bou, o art de ròssec, i aquest va acceptar que Enric poguera anar uns quants dies en la barca com a aprenent de pescador. Enric es va comprar unes botes de goma altes, un impermeable de mariner i una gorra, talment com li havia recomanat el patró de la barca. Quan s'ho va emprovar a casa, Lara es pixava de riu-re.

—Amb aquest aspecte, sembles un pescador de deveres. Només et falta l'olor de peix —va comentar maliciosa.

L'endemà, que era dimarts, amb l'impermeable dins d'una bossa, Enric va marxar al moll dels pescadors. Era encara nit fosca. Les barques de pesca al bou eixien abans del trenc d'alba. Va buscar la barca anomenada *Xaloc*. Però Ximo el Ratat, des de dalt de la coberta, en veure'l, el va cridar:

—Puja, xicot, que arribes a hora.

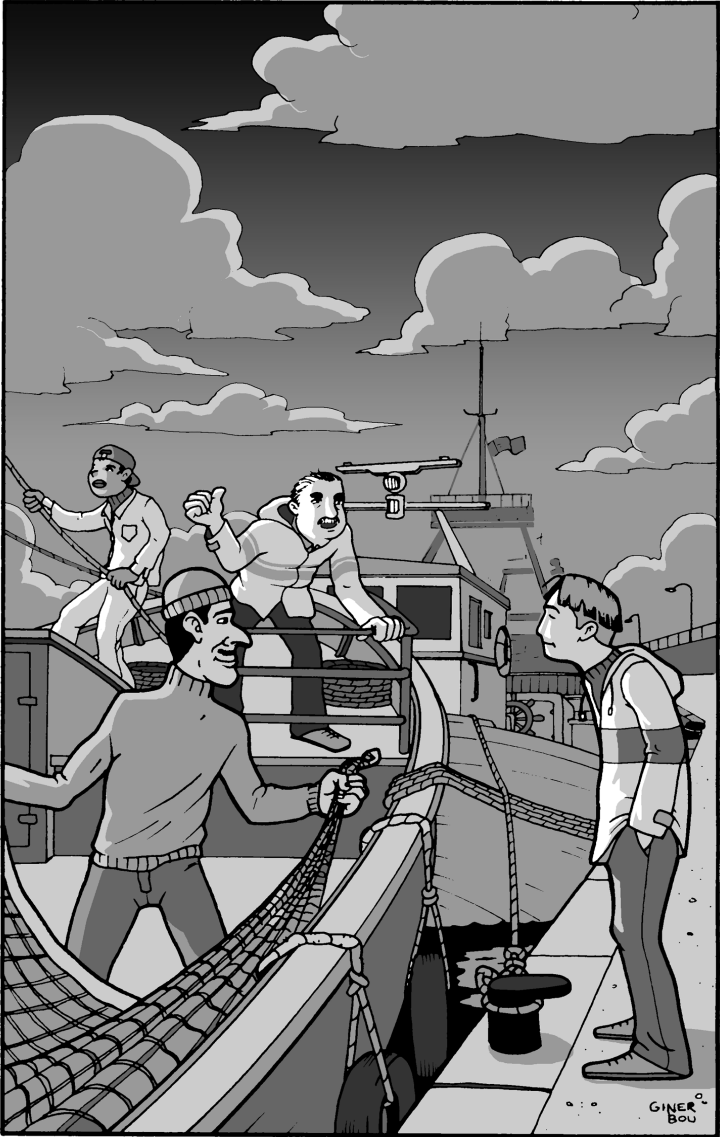
Dalt de la barca hi havia sis mariners més. Tots ells grans, tret d'un magribí, que era jove. Ximo el Ratat el va presentar:

—Aquest és el xicot que vol ser pescador. Tracteu-lo bé perquè avui ja no se'n troben.

Tots van riure.

—Posa't l'impermeable que el motor ja és calent —li va dir un home de mitjana alçada, però quadrat i fort com un bou, que responia al nom de Toni el Lluç.

Era més gran que Ximo el Ratat. Estava repassant els cables, les cames i els calons perquè tot estiguera a punt en el moment de llançar l'art de pesca a la mar. Enric es va canviar i va dir:

—I què faig?

—Home, aquest ve amb ganes de treballar —va dir un home de mitjana edat. Era Cosme, el de la Vieta. Un home prim i alt, de nas aguilenc i orelles una mica crescudes.

L'únic que somreia i no gosava dir res era el magribí, amb la gorra verda estacada al cap. Li deien Mahmet, va sentir dir, però familiarment el coneixien per Paixa.

—Ensenya-li el mínim que ha de saber, Tomàs —va dir Ximo el Ratat a un home baixet i prim, de nas arromangat.

Aquest li va ensenyar el que era la proa, la popa, babord i estribord.

—Un altre dia t'ensenyaré els vents més importants, encara que ara no naveguem amb veles. Crec que és més important que t'ensenyi les diferents parts de què consta l'art de pesca al bou, xaval —li va dir Tomàs amb orgull.

Tomàs s'expressava ben correctament, va advertir Enric. Amb tota la claredat del món li va explicar el que eren els cables d'arrossegament, els calons, les cames, la gola... fins a arribar al goleró i al cornaló, que eren el final de l'aparell de l'art de pesca al bou.

—Si al final la mànega és plena —va assenyalar la part central de l'art d'arrossegament—, ens hem guanyat el jornal ben guanyat.

—Xaval —li va dir l'únic home que faltava per presentar-se—, jo soc Vicent, però tots em coneixen per Suro, perquè diuen que tinc el cap dur com el suro. I és que em costa d'entendre les coses. Em diuen que tense els calons i, com que tinc sempre gana, entenc que em menge els canelons.

Enric no sabia si agafar-ho seriosament o riure. Aquell home, baixet i grosset, va pensar, se li estava rifant, amb aquell somriure sorneguer. Quan ja el va conèixer, va saber que no el coneixien per Suro, sinó per Pilotari, ja que havia jugat de més jove al trinquet. Però Vicent tenia un extremat sentit de l'humor que feia que es riguera d'ell mateix.

El motor ja s'havia escalfat i es va fer hora d'eixir a la mar. La barca, amb el soroll monòton del motor, va enfilar-se cap a la bocana del port guiada per Tomàs. Després va continuar cap al cap de Sant Antoni i, quan era al seu davant, virà a l'esquerra i començà a entrar mar enllà. Enric, que no havia entrat mai amb cap barca tan endins, en veure aquella mar que se li obria al davant,

il·luminada per la tènue claror de l'alba, que deixava pas als primers rajos d'un sol ataronjat, se sentia el xic més feliç del món.

—Com va, xicot? —li va dir Ximo el Ratat.

—M'agrada —va contestar.

A Enric li hauria agradat que, en aquell moment, Lara haguera pogut contemplar aquell paisatge marí tan bell i ple de color. De segur que se n'hauria enamorat.

23

Quan van arribar al punt que creien indicat, Tomàs va deixar el motor en punt mort i es van preparar per llançar el bou. Era tota una cerimònia. La xarxa era a poc a poc deixada anar a l'aigua i amb el pes dels ferros s'anava enfonsant. La xarxa quedava lligada a la barca pels cables i pel cable del sonar. Tota la resta quedava sota l'aigua. Començava l'hora de la veritat. La barca retornava al seu navegar tranquil, tot esperant que per la boca de la xarxa que s'arrossegava pel fons de la mar començara a entrar el millor peix i marisc. L'espera, sobretot per a Enric, es va fer llarga. Ell volia que la pesca fora abundant, no fora cas que l'acusaren de ser malsortit i no el volgueren tornar a portar a bord.

Però aquell dia la barca de Ximo el Ratat va tenir sort. Cada vegada que pujaven el bou, hi havia bona pesca. I una part d'aquella pesca la va aprofitar el senyor Toni el Lluç, que era el cuiner, per fer un saborós dinar: un guisat de creïlles amb rodanxes de lluç fresquíssim i galeres.

24 —Espere que no et cansaràs dels guisats de Toni —li va dir Ximo el Ratat—. Són bons però, com que només pesquem peix, no trobaràs mai cap xulla al plat —va riure.

—M'agrada més el peix que la carn —va dir Enric.

—Ja tens un punt a favor —va dir Cosme el de la Vieta—. Jo, com que preferisc una bona xulla, el peix m'esvara gola avall...

Enric va aprendre a menjar amb el balanceig de la barca. Havia fet gana, feia bon oratge, era lliure enmig de la mar, i era feliç.

Tant com quan va veure que la barca havia fet una bona pesca al llarg del dia i tornava a port amb les caixes plenes.

—La mar sabia que t'estrenaves com a pescador! —el va voler afalagar Ximo el Ratat.

Mentre tornaven a port, amb un sol que escafava, els mariners es van afanyar a classificar

la pesca. En una caixa el llagostí, en una altra les diferents classes de peix, caragols de mar i tres lla-gostes. Ximo el Ratat va agafar un grapat de peix i una llagosta. Ho va posar dins d'una bossa i la va lliurar a Enric.

—Tingues. Avui t'has guanyat el jornal. Crec que el teu pare estarà content.

—Dis-li a ta mare que guise les potes de la lla-gosta amb un raig de conyac —li va dir Vicent—. Es tornen tan toves que te les pots menjar com si foren espàrrecs.

Enric va quedar parat. Però en veure el somrís sorneguer que es reflectia en el rostre de Vicent, sabia que li estava tornant a prendre el pèl.

—Ella les guisa amb vi moscatell de Xaló —va respondre—. Es tornen uns pirulins ben dolços.

—Ja ho tastaré —va dir ell, ben seriós.

Va marxar cap a casa que els peus no li tocaven a terra. Un bon grapat de peix bo i una llagosta, allò no s'ho esperaven. Ni Lara s'ho creuria quan li ho contara.

Aquella nit Enric només va somiar en la mar. En la mar i una barca que recorria les seues aigües, banyades de sol, infinites.